

«ВИСОКА ГОРА» ВАТУТІНСЬКИХ ВОГНЕТРИВНИКІВ

фото Марини КОРПОЛОВОЇ

фото Марини КОРПОЛОВОЇ

Із досьє підприємства

Публічне акціонерне товариство «Ватутінський комбінат вогнетривів» — одне з найбільших в Україні підприємств з видобутку й переробки вторинних каолінів на шамот. З нього виготовляються неформовані вогнетриви та інші вироби, які переважно застосовуються у чорній і кольоровій металургії, машинобудуванні та енергетиці. Загальний обсяг вогнетривів, вироблених торік в Україні, становить понад 361 тис. тонн, у тому числі кальцинованого каоліну (шамоту) 115,4 тис. тонн, з яких 39 тис. тонн вироблено Ватутінським комбінатом вогнетривів. За 10 місяців нинішнього року тут вироблено його вже більше 100 тисяч тонн.

Історія підприємства веде свій відлік від 1961 року, коли розпочалося будівництво кар'єру з видобутку вторинного каоліну. Щедра природа подарувала Черкащині величезні родовища цієї копалини, одне з яких — Мурзинське. Воно розробляється протягом кількох десятиліть. Окрім них, є ще кілька розвіданих родовищ, але їх використання планується у далекому майбутньому. За світовим рівнем якості каолінів, що добуваються у нашій області, — один із найкращих і майже не поступається китайському. Цінність глини визначається вмістом оксиду алюмінію. Цей показник безпосередньо впливає на якість шамоту і, відповідно, вогнетривкової цегли. Таких каолінових родовищ, що мають промислове значення, у світі небагато. Крім України і Китаю, вони є у США і Франції. У зоні економічної зацікавленості комбінату залишаються запаси близько мільярда тонн вторинних каолінів, придатних для виробництва алюмосилікатних вогнетривів.

До складу комбінату входять кар'єр, виробничі потужності якого становить 600 тисяч тонн каоліну на рік, шамотовипалювальний цех потужністю 320 тисяч тонн і автотранспортний цех. Шамот обпалюється в двох обертових печах.

1996 року комбінат приватизований. На сьогодні 89 відсотками акцій володіє французька компанія IMERYS — одна з найбільших у світі з видобутку та переробки мінералів. На підприємстві впроваджена система менеджменту якості відповідно до міжнародних стандартів ISO 9001:2008, здійснюється низка заходів для поліпшення охорони навколишнього природного середовища.

Голова правління комбінату **Володимир Вinyaр** (на знімку), можна сказати, новачок на підприємстві, адже працює тут лише два роки. Однак саме з його приходом у колектив пов'язують рішучі зміни, які сталися тут останнім часом. Одні називають це революцією, інші — докорінною реконструкцією. І ті, й інші, очевидно, мають рацію. Хоч Володимир Васильович до цього й не працював на подібних підприємствах, однак відмінно володіє головним предметом — організацією виробництва. Його оновлення та модернізація устаткування стали головною точкою докладання сил колективу. Завдяки солідним інвестиціям французьких партнерів (у модернізацію підприємства тільки за останні два роки вкладено 14 мільйонів гривень) виробництво вже майже повністю автоматизоване, технологічним процесом тепер управляють за допомогою спеціальних комп'ютерних програм, а операторам залишаються лише контрольні функції. Тільки на капітальний ремонт першої печі витратили близько мільйона гривень. Це значно поліпшило якість кінцевого продукту. До того ж тепер значна частина процесу випалювання здійснюється не повністю природним газом, як раніше, а зі значною добавкою альтернативного палива — соняшниковим лушпинням, що дає змогу заощаджувати до 40 відсотків природного газу й значно здешевлювати собівартість продукції. Застосовується нова технологія підготовки каоліну до випалювання, що дає змогу виробляти шамот на рівні світових стандартів; збільшується випуск фракційного шамоту. Почали випускати шамот підвищеної якості, чого досягли шляхом застосування спеціальних домішок. Відтак вміст оксиду алюмінію підвищиться до 45-50 відсотків. Усі ці перетворення, наголошує керівник підприємства, були б неможливими без ініціативних, досвідчених працівників, яких на підприємстві багато. Це, зокрема, **головний механік Василь Христюк, начальник шамотовипалювального цеху Сергій Матвійчук, головний енергетик Анатолій Ляхов.**

Зрозуміло, нерентабельне застаріле підприємство не влаштувало ні вітчизняних, ні іноземних акціонерів. Довелось, розповідає Володимир Васильович, оптимізувати персональний склад цехів, скоротивши чимало працівників. Лишилися кращі, ті, хто бажає

рости, підвищувати свій професійний рівень, удосконалювати виробництво. Це не порожні слова. Система навчання, запроваджена тут, передбачає саме щоденне зростання, адже лекції, які читають провідні науковці, досвідчені практики, заняття з організації виробництва, технологій, як визнають самі робітники, дають багато. До того ж таке спілкування — завжди двостороннє.

— Система управління якістю, яку впровадили на підприємстві, — розповідає **начальник відділу управління якістю Павліна Мацульська**, — допомогла виховати цілу плеяду відповідальних працівників. Цього досягли, зрозуміло, не за один день. Розроблені технологічні інструкції та низка методик відбору і паспортизації сировини й готової продукції, схема контролю якості продукції та вхідної сировини, які кожний рік переглядаються і актуалізуються, — стали основою роботи кожного члена колективу. Удосконалюємо й лабораторний контроль. Випробувальна лабораторія укомплектована сучасним устаткуванням

білату, тепер вони повністю придатні для ведення сільськогосподарських робіт. Ще сім гектарів планують повернути аграрникам нинішнього року. На розгляді питання будівництва за кошти комбінату другої нитки водогону для жителів міста, яке планують розпочати наступного року.

Робітникам комбінату працюється комфортно. Борючись за високу культуру виробництва, розвиток підприємства, тут не забувають про кожного трудівника. Маючи непогані заробітки (середня зарплата на підприємстві близько трьох тисяч гривень), працівники користуються медкомплексом, де до їхніх послуг — зал лікувальної фізкультури, кабінети гідромасажу, фіто- й ароматерапії, стоматологічний та гінекологічний. Щороку 120 сімей працівників комбінату відпочивають на базі «Вогнетривник», яка розміщена на чорноморському узбережжі. Члени товариства садоводів «Сонячне» (а це 1200 працівників та пенсіонерів комбінату) вдячні своєму підприємству за вагомий підтримку.

...Нині продукція комбінату поставляється більш як 40 компаніям у 16 країн Європи. Комбінат періодично заявляє про себе на міжнародній виставці CERAMITEC у Мюнхені. За високу якість продукції ПАТ «Ватутінський комбінат вогнетривів» нагороджено Інтернаціональною діамантовою Зіркою якості (Мексика), Золотою аркою Європи (Іспанія), дипломом «Вища проба» та дипломом переможця конкурсу «100 кращих товарів України» на вітчизняному державному рівні. Однак найвищі досягнення колективу — це попереду, адже каолінові родовища Ватутіно не мають аналогів в Україні. Унікальна за своїм хімічним складом і якістю продукція комбінату користується дедалі більшим попитом. Окрім вогнетривів для металургійних комбінатів, продукція з Ватутіно знаходить широке застосування і в інших галузях, зокрема в будівництві. Причому, з метаклаону, який тут виробляють, виготовляють високостійкий та водовідштовхувальний бетон для будівельників.

Назва «каолін» походить від назви місцевості в Китаї — КАО ЛІНЬ (буквально перекладається як «висока гора»), де вперше почали добувати білі глини. Висока гора — назва певною мірою символічна. Взятивши собі за орієнтир високу планку якості, ватутінці упевнено йдуть до мети, долаючи на цьому шляху всі перешкоди. І в цьому їхня перемога й завтрашний день.

Владислав КИРЕЙ

фото Марини КОРПОЛОВОЇ

ням для вимірювання і контролю якості продукції і атестована на технічну компетентність органом з атестації Мінпромполітики України.

Ще одна важлива деталь: виробництво шамоту здійснюється за обов'язкової умови збереження навколишнього середовища. Вся екологічна політика комбінату спрямована на оздоровлення довкілля, план заходів, розроблений з цією метою, неухильно виконують. Тільки нинішнього року в реконструкцію фільтрів очищення повітря вкладено півтора мільйона гривень. Ще мільйон пішов на встановлення додаткової системи очищення води. Торік рекультивували 31 гектар земель, які були у користуванні ком-